

AVA آوا



Ava är en film om att vara ung tonåring i ett strikt traditionellt samhälle. Filmen är baserad på regissören Sadaf Foroughis egna erfarenheter.

Filmen följer Ava, en ung tonårig tjej som bor med sin familj i Teheran. Hennes huvudbry är som vilken annan tonårings; vänner, skolan, killar och sin musik. Men när hennes mamma misstänker att hon har ett förhållande med en kille, och till och med tar henne till gynekologen, känner Ava sig kränkt, arg och misstrodd. I sina försök att försvara sig drivs hon till att göra uppror mot de regler och begränsningar som både hennes föräldrar, skolan och samhället lägger på henne.

Det är ett vackert och gripande drama med flera starka kvinnoporträtt ifrån debutfilmaren Sadaf Foroughi.

FILMFAKTA

GENRE: Spelfilm

ÄMNE: Modersmål, Religionskunskap, Samhällskunskap, Värdegrund

ÅLDER: Från 13 år (H, Gy)

SPELTID: 103 min

TAL: Persiska

TEXT: Svenska

REGISSÖR: Sadaf Foroughi

LAND: Iran/Kanada

PRODUKTIONSÅR: 2017

ARTIKELNR: ETS5141

Hur mycket av smärtan i Sadaf Foroughis filmdebut är smärtan att vara tonåring, och hur mycket är det smärtan att vara en tonåring på en viss plats och en viss tid?

– Jonathan Rosenbaum



LÄROPLANSMÅL Lgr11 och Lgy11 (i urval)

Modersmål 7-9 – Ur det centrala innehållet

- Texter som kombinerar ord, bild och ljud och deras språkliga, dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra.
- Aktuella samhällsfrågor i områden där modersmålet talas, i jämförelse med liknande frågor i Sverige.
- Kulturella uttrycksformer från områden där modersmålet talas, t.ex. bildkonst, musik och arkitektur.

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- reflektera över traditioner, kulturella företeelser och samhällsfrågor i områden där modersmålet talas utifrån jämförelser med svenska förhållanden.

Religionskunskap 7-9 – Ur det centrala innehållet

- Hur olika livsfrågor, t.ex. meningen med livet, relationer, kärlek och sexualitet, skildras i populärkulturen.
- Hur religioner och andra livsåskådningar kan forma människors identiteter och livsstilar.
- Vardagliga moraliska dilemman. Analys och argumentation utifrån etiska modeller, t.ex. konsekvens- och pliktetik.
- Etiska begrepp som kan kopplas till frågor om mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar, t.ex. frihet och ansvar.

Samhällskunskap 7-9 – Ur det centrala innehållet

- Ungdomars identiteter, livsstilar och välbefinnande och hur detta

påverkas, t.ex. av socioekonomisk bakgrund, kön och sexuell läggning.

- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Samt etiska och demokratiska dilemman med dessa.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.

Modersmål Gymnasiet – Ur det centrala innehållet

- Modern litteratur, bilder, konst och musik som tar upp vardagsliv, relationer och livsfrågor.

Religionskunskap Gymnasiet – Ur det centrala innehållet

- Religion i relation till kön, socioekonomisk bakgrund, etnicitet och sexualitet.
- Tolkning och analys av olika teorier och modeller inom normativ etik samt hur dessa kan tillämpas. Etiska och andra moraliska föreställningar om vad ett gott liv och ett gott samhälle kan vara.

Eleverna ska ges förutsättningar att utveckla:

2. Kunskaper om människors identitet i relation till religioner och livsåskådningar.
5. Förmåga att undersöka och analysera etiska frågor i relation till kristendomen, andra religioner och livsåskådningar.

Innan ni startar en diskussion kring filmen är det viktigt att läraren/ledaren går igenom handledningen och tänker på hur man ska hantera diskussionen och svaren.



INNAN NI TITTAR

Be eleverna att medan de tittar på filmen fundera över likheter och skillnader mellan sina egna liv och huvudpersonen i filmen. Förslag på teman:

- skolan
- kompisar
- relationen till föräldrar
- relationen till andra vuxna

EFTER FILMVISNINGEN

Minns ni?

- Vad gick vadslagningen mellan Ava och hennes kompisar ut på?
- Varför tar mamman Ava till läkaren?
- Vad får vi veta i filmen om följande karaktärer:
 - Melody
 - Nima
 - Arash
 - Avas pappa
 - Avas mamma
- Rektorn talar om "olämpliga kontakter". Vad innebär det?
- Vilken hemlighet är det som Avas föräldrar inte vill att hon ska få veta? Varför inte?
- Varför blir Avas föräldrar osams?
- Ava kommer i konflikt med sina vänner också. Varför?
- Vad får vi veta om Avas mammas syn på det iranska samhället?

FAKTARUTA

IRAN

Iran är ett land i västra Asien. Där bor 80,6 miljoner invånare. Huvudstaden heter Teheran.

Iran gränsar i väster till Irak och Turkiet, i norr till Armenien, Azerbajdzjan och Turkmenistan och i öster till Afghanistan och Pakistan.

Landet har kust mot Kaspiska havet i norr samt Persiska viken och Indiska oceanen i söder.

POLITIK/RELIGION

Iran är en islamisk republik. Det innebär att islam har stort inflytande över samhället och politiken. Folket väljer en president och ett parlament. Parlamentet beslutar om lagar och skatter och presidenten styr landet.

Den allra högsta makten har emellertid den Högste ledaren, som är en religiös ledare. Han utses av Expertförsamlingen, som består av religiösa ledare. Väktarrådet är en grupp som kontrollerar att parlamentet inte fattar beslut som går emot islam. Alla lagar bygger på islam och man får inte kritisera religionen.

Iran har fått mycket kritik från andra länder för att myndigheterna bryter mot de mänskliga rättigheterna, använder dödsstraff och tortyr och förföljer dem som protesterar mot ledarna.

BEFOLKNING

En stor del av invånarna bor i nordvästra delen av landet. Den största gruppen är iranier, som också kallas perser. De talar persiska, som är officiellt språk, alltså det språk myndigheterna använder. En annan stor grupp är azeri (azerbajdzjaner), som talar turkiska. Många av invånarna är muslimer och en stor del av dem är shiamuslimer.

Befolkningen växer snabbt och en stor andel är unga människor. Skolorna fungerar ganska väl och många iranier är mycket välutbildade. Alla elever måste gå i skolan mellan sex och elva års ålder. De kan sedan fortsätta ytterligare tre eller sju år. Det finns många yrkesutbildningar och även ett stort antal universitet och tekniska högskolor.

KVINNANS STÄLLNING I IRAN

Iran är ett starkt mansdominerat samhälle – efter den islamiska revolutionen 1979 mer än någonsin. Under shahens tid satsades mycket på att modernisera landet; bl.a. utökades kvinnans rättigheter. Bruket av slöja avskaffades genom lagstiftning 1936, och kvinnor fick rösträtt 1963. Den islamiska revolutionen satte stopp för dessa reformer, och kvinnans frihet är numera starkt begränsad. Sålunda har t.ex. tvånget att bära slöja återinförts.

Fakta hämtad från NE.se



DISKUSSIONSFRÅGOR

- Hur skulle ni beskriva Avas relation till:
 - a) Nima?
 - b) sin mamma?
 - c) sin pappa?
 - d) sina kompisar?
- Försök förklara Avas mammas agerande och förhållningssätt gentemot Ava i filmen. Vad gör hon som är bra och vad gör hon som är dåligt tycker ni och varför?
- Diskutera samma fråga som ovan men om Avas pappa.
- Varför väljer Ava att skada sig själv tror ni?
- Vad anser ni om rektorns agerande i filmen?
- Vad får vi om lära oss om hur det är att gå i iransk skola?
- Vad får vi lära oss om föräldrars roll i iransk kultur?
- Fundera tillsammans över religionens roll i det iranska samhället.
 - a) Hur präglar religionen Avas liv?
 - b) Framstår hon som religiös?
 - c) Vad är religion och vad är tradition i det som filmen tar upp?
- Vad händer i slutet? Försök återge slutscenerna från att Ava och Avas pappa blir inkallad till rektorn. Hur tolkar ni Avas respektive Avas mammas och pappas agerande?

Diskutera utifrån centrala begrepp

- Skriv upp centrala begrepp från filmen på tavlan och diskutera filmens innehåll utifrån dem. Förslag på ord: Tonår, Familj, Föräldrar, Uppror, Konflikt, Tradition, Kultur, Religion.
- Alternativt: Låt eleverna fundera över vilka ord som bäst beskriver det som filmen behandlar. Skriv upp dessa på tavlan och diskutera filmens innehåll utifrån dem.

Sammanfattande frågor

- Hur är det att vara tonåring i Iran jämfört med Sverige? Vilka likheter och skillnader kan ni hitta med era egna liv?
- Filmen bygger delvis på regissören Sadaf Foroughis egna erfarenheter. Vad tror ni att hon vill berätta med filmen?
- Hur tolkar ni slutscenen?

FAKTARUTA

BECHDELTESTET

Bechdeltestet är ett kriterium för att bedöma hur kvinnliga karaktärer framställs i film. För att klara Bechdeltestet ska filmen ha minst två namngivna kvinnliga karaktärer som pratar med varandra om någonting annat än män.

Bechdeltestet tillämpas i huvudsak på film men förekommer i allt högre utsträckning även för att analysera litteratur. Enkelt uttryckt används testet för att granska vems berättelser och perspektiv som förmedlas i det aktuella mediet och kan sägas vara en jämställdhetstermometer. Resultatet brukar användas för att synliggöra den vanligt förekommande frånvaron av verklighetstroga kvinnliga karaktärer, vilket i överförd bemärkelse kan ses som ett tecken på en patriarkal samhällsstruktur där mäns verklighetsbeskrivningar och perspektiv bereds stort utrymme. Sedan 2013 märks ett antal svenska filmer som klarat granskningen med ett A (av engelska approved 'godkänd').

Bakom begreppet står den amerikanska serietecknaren Alison Bechdel (född 1960), som i ett avsnitt av serien "Dykes to Watch Out" 1985 lät en av karaktärerna beskriva de principer hon använde när hon valde film.

Fakta hämtad från NE.se

FÖRDJUPNINGSUPPGIFTER

Mitt liv som tonåring

Skriv ett arbete om mitt liv som tonåring. Vilka viktiga relationer har jag? Vad är mina intressen? Hur är min relation till skolan, kompisar och familj. Diskutera även de demokratiska fri- och rättigheterna du besitter och gör jämförelser med Ava i filmen och livet i Iran.

Bechdeltestet

Skriv ett arbete och förklara vad bechdeltestet går ut på och vad syftet är med det. Analysera sedan filmen utifrån bechdeltestet. Skulle filmen klara testet eller inte, på vilka sätt i så fall? Diskutera sedan de kvinnliga karaktärerna i filmen; är de nyanserade eller stereotypa? Är de svaga eller handlingskraftiga? Vilka är männen i filmen och hur framställs de?

Slutet

Skriv en fortsättning på filmen. Hur tolkar ni slutscenen och vad tror ni händer sedan med Ava?

Andra ämnen att fördjupa sig i

- Kvinnors roll i familjen och samhället i Iran
- Religionens roll i det iranska samhället